

2001 – ett fantastiskt svenskt friidrottsår med VM i fokus

Av Jonas Hedman

Det svenska friidrottsåret 2001 går till historien som ett av de absolut bästa någonsin. Tre medaljer på inomhus-VM i Lissabon genom höjdhopparna Kajsa Bergqvist, Stefan Holm (båda guld) och Staffan Strand (brons) och silver respektive brons på årets stora begivenhet – VM i Edmonton – genom Christian Olsson i tresteg och Kajsa i höjd. När sedan den amerikanska friidrottstidningen Track & Field News i november presenterade sin världsranking placerade sig tre svenskar bland de tre bästa i sina respektive grenar, något som inte hänt sedan 1973 då Ricky Bruch toppade diskus och Anders Gärderud och Lennart Hedmark var tvåa på 3.000 m hinder respektive tiokamp.

Stefan Holm rankades 2001 som världens bäste höjdhoppare mycket tack vare segrarna i inomhus-VM och Goodwill Games och sin jämnhet. 21-årige Christian Olssons andraplats i trestegsrankingen var odiskutabel efter en jämn säsong på högsta nivå, liksom Kajsa Bergqvists tredjeplats i höjd. Till detta ska också läggas Staffan Strands sjundeplats i höjd.

VM i Edmonton var det åttonde världsmästerskapet i ordningen och blev Sveriges hittills bästa sett till både antalet medaljer och nationspoäng (åtta bästa). Samma sak gällde för inomhus-VM: trots bara sex deltagare blev Sverige fjärde nation av de 105 som deltog och antalet medaljer (två guld och ett silver) och nationspoäng var fler än i någon av föregångarna.

Inomhus-VM i Lissabon

I herrarnas höjdtävling deltog nio av de tolv bästa från OS-finalen i Sydney ett halvår tidigare. Tävlingsförhållandena var inte de bästa eftersom hopparna i ansatsen fick korsa i tur och ordning rundbana, TV-kameraräls, längdbana, stavbana och rakbana! Mitt i alltihop passerade de dessutom en lutande ramp och det var flera som pratade om en ny gren – höjdhopporientering! Stefan Holm var den som bemästrade svårigheterna bäst och vann på 2,32, tre centimeter före tvåan Andrej Sokolovskij och trean Staffan Strand.

För Stefan blev det tredje gången gillt efter fjärdeplatser i inomhus-EM och OS. Första seniormedaljen var det också för Staffan som var nära att klara 2,32 i sitt första försök. Segerresultatet var det sämsta i inomhus-VM:s historia vilket dock säger mer om tävlingsbetingelserna än om hopparna.

Kajsa Bergqvist hade problem med att hitta den riktiga formtoppen till Lissabon och var osäker på tekniken. När tävlingen väl kom igång så visade hon dock sitt rätta jag och tangerade sitt svenska rekord på två meter jämnt och vann före Inga Babakova, som klarade samma höjd. Åtta av de tio bästa från Sydney-OS deltog.

Att årgång 1976 är riktigt gångbar i svensk friidrott visade inte bara Stefan, Staffan och Kajsa utan även korta häcklöparen Robert Kronberg som blev fyra, bara två hundra delar från medalj.

Suveränt VM-silver av Christian Olsson

Ulf Karlsson gjorde sin första säsong som förbundskapten och det uppsatta VM-målet var två medaljer, två bland de åtta bästa och två bland de tolv (alternativt semifinal). Facit blev ännu bättre: ett silver, ett brons, två 5:e-, en 7:e- och två 11:e-platser plus två semifinalplatser vilket gör Edmonton-VM till Sveriges bästa någonsin.

Trestegshopparen Christian Olsson kom till den kanadensiska hockeystaden med en suverän serie 17-meterstävlingar bakom sig och hade en klar chans på medalj om allt stämde.

Efter 17,11 i första kvalhoppet fick han dock känning av en smärtande hæl i vilken det uppstått en blödning i samband med DN Galan två veckor tidigare. Det medicinska teamet upptäckte att hans sulor var helt utnötta och skar till nya till finalen. Där avbröt Christian första hoppet och tog sedan ur den ena sulan. Andra hoppet resulterade i 17,28 vilket följdes upp med 17,47 i tredje omgången och nu var han i ledning!

Världsrekordhållaren och regerande OS-mästaren Jonathan Edwards behövde tre hopp för att ta sig till final och hade problem också där. I tredje fick han så till 17,92 och vann en klar och mycket välförtjänt seger. Bakom Christian var det jämnt men ingen passerade, ryssen Igor Spasovkodskij var den som kom närmast med 17,44. Christian hade därmed infriat de högt ställda förväntningarna och visat att han också klarade mental press.

En touch från VM-guld

Även Kajsa var en het medaljkandidat och efter brons i OS och seger i de två senaste inomhusmästerskapen var guld nu det uttalade målet. Efter flera första- och andraplatser i de internationella galorna före VM, och med ett flertal resultat mellan 1,98 och 2,00, framstod hon som vårt största medaljhopp. I finalen tog hon alla höjder till och med 1,97 i första försöket och touchade sedan ribban lätt med huvudet i första hoppet på två meter. Ribban föll och hon var sedan inte lika nära i de andra försöken. Hestrie Cloete och huvudfavoriten Inga Babakova klarade i andra vilket innebar brons för Kajsa – hennes fjärde raka mästerskapsmedalj.

Höjdkollegorna Holm och Strand hade inte samma flyt i hoppningen och fick nöja sig med delad femte- respektive sjunde plats. När Stefan kom till Edmonton var det nio plusgrader och regn och sitt första träningspass på plats fick han göra inomhus. Lite ironiskt med tanke på att han värmdes upp utomhus inför inomhus-VM! Efter att han klarat 2,30 rev han en gång på 2,33 och sparade de övriga två hoppen till 2,36 som dock blev för mycket.

Staffan Strand rev två gånger på 2,30 och sparade tredje hoppet till 2,33 där det blev ett kryss i protokollet. Segern gick till tysken Martin Buss som fick på sitt livs hopp på 2,36 och blev ensam om att klara den höjden.

Robert Kronberg VM-femman

Robert Kronberg visade att åttondeplatsen på 110 m häck i OS ett år tidigare inte var någon tillfällighet och blev nu femma efter att i semifinalen sprungit på 13,38 – bara tre hundra delar över hans eget nysatta svenska rekord. De övriga svenska finalplatserna tog Martin Eriksson i stav och Camilla Johansson i tresteg.

Två som också imponerade var Jimisola Laursen på 400 m och Susanna Kallur på 100 m häck som båda gjorde sina första starter i ett internationellt seniormästerskap utomhus. Jimisola underskred äntligen Eric Josjös 20 år gamla svenska rekord, i både försök och semi dessutom, och Susanna var bara åtta hundra delar från en finalplats efter personligt rekord i försöken med 12,74.

Strålande landskampsfacit

2001 innebar också ett strålande landskampsfacit med herrsegrar i inomhuskampen mot Finland, trenationslandskampen Proffice Nordic Challenge mot Norge och Finland och en andraplats i Europacupens andradivision, bara fyra poäng efter just Finland som tog klivet upp i Superligan. Att hoppgrenarna är Sveriges styrka visar det faktum att det blev seger i tio av de tolv hopptävlingarna i de tre landskamperna. Det uteblivna avancemanget till Superligan var landslagets enda egentliga bakslag.

På damsidan började det med en 7-poängsförlust mot finskorna inomhus i februari vilket krymptes till 2,5 poäng vid Nordic Challenge i juni. Två veckor senare blev det en fjärdeplats i Europacupens andradivision och då var finskorna akterseglade med 25 poäng. Två månader

senare avgjordes den traditionella Finnkampen, denna gång på Ullevi i Göteborg, och för första gången på 15 år blev det svensk dubbelseger! Herrarna vann med 33 poäng efter segrar i alla fyra hoppgrenarna och framförallt trippelsegrar på de tre sprintersträckorna.

Tvillingsystrarna Jenny och Susanna Kallur flög hem från studierna i USA enbart för att vara med i Finnkampen och de gjorde ingen besviken. Totalt samlade de ihop 33 poäng plus att båda ingick i det vinnande stafettlaget på 4x100 m som satte svenskt rekord.

Segermarginalen blev till slut 16 poäng.

På lag-SM i Karlstad 1981 kastades det segrande herrlagets ledare i vattengraven och det kom att bli starten på något som blivit en tradition i landskampssammanhang. Nästan på dagen 20 år senare satte samme ledare punkt för ett av svensk friidrotts bästa år någonsin med ett hopp ner i Ullevis vattengrav!

Årets förbund 2001

I oktober röstade Europeiska Friidrottsförbundet fram Sverige som arrangör av EM 2006 vilket gör att vi kan se fram mot ännu ett mästerskap på Ullevi i Göteborg.

De idrottsliga framgångarna på seniornivå, i kombination med bland annat sex medaljer på U23-EM och tre på EM för 19-åringar, gjorde att Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande (SCIF) utsåg Svenska Friidrottsförbundet till 2001 års främsta förbund. Priset delades ut för 34:e gången och det var första gången friidrotten fick det. En perfekt avslutning på ett perfekt år!